

Міністерство освіти і науки України

Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

Запорізький національний університет

Міжрегіональна академія управління персоналом

Одеський інститут міжрегіональної академії
управління персоналом

Національна академія національної гвардії України

Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ

Національний авіаційний університет

Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

Бердянський державний педагогічний університет

НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ІННОВАЦІЇ В ГАЛУЗІ СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ НАУК

Збірник матеріалів

I Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

(24 листопада 2021 р.)

Мелітополь, 2021

УДК: 001.895 : 303.01

Т 13

Наукові дослідження та інновації в галузі суспільно-гуманітарних наук : збірник матеріалів І Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Мелітополь, 24 листопада 2021 р.) / ТДАТУ: ред. кол. Ломейко О. П., Єременко О.А., Михайлов В. В [та ін.]. Частина 1. Мелітополь : ТДАТУ, 2021. 581 с.

У збірнику представлені матеріали учасників І Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції: «Наукові дослідження та інновації в галузі суспільно-гуманітарних наук», яка відбулася 24 листопада 2021 року. У збірнику висвітлені результати наукових досліджень здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників, дослідників та практиків закладів вищої освіти.

Матеріали видані в авторській редакції. Відповідальність за зміст наданих матеріалів, точність наведених даних та відповідність принципам академічної доброчесності несуть автори.

Редакційна колегія: *Ломейко О. П.*, к. т. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи, виконуючий обов'язки ректора Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного; *Єременко О. А.*, д. с.-г. н., професор, проректор з наукової роботи Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного; *Тараненко Г. Г.*, к. пед. н., доцент, голова метод. комісії ННІ ЗУП, доцент кафедри суспільно-гуманітарних наук; *Михайлов В. В.*, к. і. н., зав. кафедри суспільно-гуманітарних наук; *Адамович А. Є.*, к. філол. н., доцент, доцент кафедри суспільно-гуманітарних наук; *Поправко О. В.*, к. ф. н., доцент, доцент кафедри суспільно-гуманітарних наук.

Адреси для листування:

72310, Україна, Запорізька обл., м. Мелітополь, пр. Б. Хмельницького, 18

E-mail: konferenssgn@ukr.net

Сайт конференції: <http://www.tsatu.edu.ua/shn/mizhnarodna-konferencija/>

© Автори тез, включені до збірника, 2021

© Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, 2021

Артур Резниченко

студент I курсу спеціальності «Харчові технології»

Науковий керівник: О. В. Поправко,

кандидат філософських наук, доцент,

доцент кафедри суспільно-гуманітарних наук,

Таврійський державний агротехнологічний університет

імені Дмитра Моторного

ФІЛОСОФСЬКІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ТЕХНІЧНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Філософія – це духовна діяльність, яка спрямована на постановку, аналіз і вирішення найголовніших світоглядних питань, пов'язаних із виробленням загального, цілісного погляду на світ. Філософія як особлива форма людської діяльності надає людині знання та вміння, яка, спираючись на неї, творить процес самого буття, орієнтується та позиціонує себе у розрізі об'єктивної діяльності, розглядається у системі відношень «людина – світ».

З античної доби філософія стала основою буття та існування суспільства, пранаукою, яка зародилась разом із людською свідомістю і дала поштовх для розвитку усіх сучасних наук. Зауважимо, що саме філософія допомагає розвинути у людині здібності критично мислити, вміння аналізувати та робити висновки – якості, які є важливими як у повсякденному житті, так і в процесі навчання. Це актуалізує важливість дослідження ролі філософії і визначення її місця у процесі професійної підготовки здобувачів.

Сьогодні філософія як гуманітарна наука є підґрунтям для підготовки майбутніх фахівців технічного спрямування, висококваліфікованих кадрів, які, закінчивши заклади вищої освіти (ЗВО), стануть не лише фахівцями своєї галузі, а й реалізують себе як особистість.

У технічному ЗВО гуманітарні знання спрямовані на формування фахівця з широким кругозором, ерудицією, розумінням громадянських та соціальних цінностей. Саме філософія формує та розкриває творчий потенціал здобувачів вищої освіти, допомагає їм зрозуміти своє місце у різних системах відносин, таких як: «людина – суспільство», «людина – людина», «людина – світ». Основою цих відносин є світоглядні орієнтації людини. Світогляд становить собою сукупність найбільш загальних уявлень про світ. Він формується під впливом соціокультурного простору. Саме філософії належить роль провідника формування світогляду.

Зазначимо, що філософія у підготовці здобувачів вищої освіти відіграє важливу роль, яка реалізується в таких напрямках:

– *по-перше*, формує розумове та критичне мислення здобувачів під час навчання, адже жодна практична діяльність не існує без теоретичної бази, її аналізу, сприйняття та відтворення під час майбутнього працевлаштування.

– *по-друге*, усвідомлення свого місця у суспільстві дає змогу людині правильно позиціювання та відкривати для себе перспектив подальшого свого розвитку як особистість і професіонала.

– *по-третє*, філософія сприяє розвитку творчих здібностей, розвиває вміння генерувати нові ідей, які відповідають сучасним вимогам суспільства та задовольняють його потреби.

– *по-четверте*, у процесі вивчення філософії у здобувачів розвиваються здатності до самовдосконалення й самореалізації професійних компетентностей компонентів, що сприяє їх успішній реалізації у майбутній професійній діяльності.

– *по-п'яте*, формуються управлінські навички, навички роботи з людьми і навички прийняття рішень, які дозволяють розширити можливості фахівця у його професії.

Зауважимо, що, попри важливу роль філософії у професійній підготовці, під час її вивчення у здобувачів вищої освіти виникають певні труднощі, які перешкоджають повному розумінню курсу. До них можемо віднести наступні положення:

– знецінення філософії у сучасному освітньому середовищі (окремі ЗВО нівелюють роль філософії у підготовці фахівців технічних спеціальностей);

– недосконалість методики викладання предмету (методи часто є застарілими та не відповідають сучасним потребам здобувача вищої освіти, а знання подаються об'ємними блоками, аби встигнути розкрити всі передбачені навчальним планом дидактичні одиниці);

– відсутність інтересу до вивчення філософії (здобувачам стає нецікавим слухати потокову інформацію, адже навчання має тільки інформативний характер і спрямоване на запам'ятовування, а не на глибоке міркування);

– недостатнє розуміння мети вивчення предмету (на початковому етапі знайомства з предметом здобувачі часто не розуміють істинну мету та вплив філософії на становлення його як професіонала своєї справи);

– знеособленість, коли всі студенти підрівнюються під єдиний стандарт (вважаємо, що викладач повинен мати індивідуальний підхід до кожного здобувача, адже тільки за таких умов розкривається його можливий потенціал).

Треба усвідомлювати, що філософія, узагальнюючи та систематизуючи досвід людства у культурно-історичній сфері, залучає здобувачів вищої освіти до соціокультурних цінностей. При цьому вона не дає конкретних рекомендацій, адже розв'язання філософських проблем не є остаточним, а всі концепції унікальні, як і позиція тих, хто їх вивчає. Особливість філософії полягає ще й у тому, що її неможливо вивчити як твори літератури чи математичні формули, вона завжди знаходиться у русі, ніколи не зупиняється а постійно розвивається. Досвід показує,

що філософія зосереджує сучасні погляди поряд з «вічними» проблемами, вбирає надбання усього людства та розповсюджує свої знання серед усіх, хто прагне її зрозуміти.

Важливим є і місце, яке посідає філософія у підготовці фахівців. Реалізація її ключових функцій відповідає потребам сучасного суспільства. Як ми вже зазначали, без теоретичної бази не існує практики, і саме філософія надає вміння користуватися тими знаннями, які здобуває у процесі навчання майбутній фахівець. Філософія знаходить у глибині душі приховані якості особистості, обрамлює їх та спрямовує на подальший розвиток.

Вивчення гуманітарних дисциплін, а особливо філософії, у ЗВО було і залишається необхідною умовою отримання якісної і повної вищої освіти, яка здатна задовольняти потреби сьогодення. Вони формують новий погляд на проблеми власної професійної сфери, адже сучасні технології дають багатий і цікавий матеріал для філософського осмислення. особливе місце у цьому процесі належить філософії. Завдяки їй формується гуманістичне мислення, коли кожне технічне надбання отримує людський вимір, формує прийняття загальнолюдських цінностей і їх залучення в особистісні життєві позиції.

Підсумовуючи, можемо зазначити, що сучасний стан вищої технічної освіти засвідчує, що основне питання гуманітарної складової підготовки здобувачів полягає не в контексті вирішення питання про доцільність викладання філософії в технічних університетах, а пов'язане з вибором найбільш ефективних форм та способів їх викладання.

Отже, можна зробити висновок, філософія виконує одночасно виховну функцію і розкриває здібності особистості відповідно до сучасних викликів не тільки вищої освіти, а й подальшого працевлаштування.

Список використаних джерел

1. Вороновська Л. Г. Роль філософії в підготовці фахівців спеціалізованої технічної освіти. *Професійна освіта: методологія, теорія та технології*. 2015. № 2 С. 58–72.
2. Руденко О. В. Філософія освіти або чи потрібна освіті філософія. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Філософія. Політологія. 2015. № 1(119). С. 41–43.
3. Троїцька Т. С, Троїцька О. М, Поправко О. В. Конструктивізм і діалог у викликах сучасній традиційній освіті. *Особистісно-професійний розвиток учителя Нової української школи: світові освітні практики, український контекст* : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (6-8 червня 2019 р., м. Мелітополь, Україна). Мелітополь : ФОП Однорог Т. В, 2019. С. 273–277.
4. Поправко О. В., Лаврентьев І. С. Цінність вищої освіти в системі життєвих стратегій сучасної молоді. *Аграрна галузь сучасної України: проблеми та перспективи розвитку* : зб. матеріалів I Міжнар. наук.-практ. конф. (14 трав. 2021 р., м. Слов'янськ). Слов'янськ, 2021. С. 424–425.